

Eurázsia Történelmi Lovasút IV.



Március 22-én érkeztek meg a lovasok a Kis-Küküllő menti **Makfalvára**, ahol a régi ismerős, Kis Károly református lelkész és családjának vendégszeretetét élvezhették.

A település nevét a közeli Maka váráról kapta, mintegy másfélezer lakója református székely. Csupros gúnynevüket onnan szerezték, hogy az 1950-es évekig nagyon jelentős volt fazekasságuk, zöld alapszínű mázas edényeikkel messzi földre eljutottak. Jelentős, műemlék jellegű középülete a Wesselényi-féle iskola, mely 1836-ban nyitotta meg kapuit. 1834-ben Marosszék gyűlésén egy alkalommal az elnöklő főtszít szemére vetette Wesselényinek, hogy nem lévén birtokos Marosszékben, így nem is lenne joga felszólalni. Erre a szabadelvűek egy telket vettek Makkfalván számára, amire ő iskolát építtetett, s azt visszaadományozta a falunak. Az épület bejárata felett ma is olvasható ez a felirat: *„Adták a székelyek Wesselényinek hazafiságáért, szenteli hazafiság kifejllesztéséért a székely nemzetnek Wesselényi.”* Makfalva neve összekapcsolható Dózsa Györggyel is, hiszen ez volt a Dósa család ősi fészke. Bár Dózsa György (forrásokban így szerepel: Georgius Dosa Siculus de Makfalva) a háromszéki Dálnokon született, s gyerekkorát is ott töltötte, édesapja halála után Makfalvára költözött.

Itt látogatták meg az expedíciót a szovátai huszárok, akik egy zsák zabot hoztak ajándékba a lovaknak. Az eredeti tervek szerint az útirány a következő napokban Farkaslaka- Zeteváralja- Ivó lett volna, majd a Hargitán átkelve Csíkrákos vagy Csíkmadaras. A szovátai huszárok azonban elmondták, hogy a Madarasi-Hargita csak az udvarhelyszéki oldalon járható, a csíki részen méteres hó van még. Ezért az útvonalat módosítani kellett, javaslatukra a Tolvajos-hágón keresztül fogják megközelíteni a Csíki-medencét.

Következő nap az Etédi-medencén haladt keresztül a társaság. A vidék sok tekintetben néprajzi kincsesbánya, hiszen a tízes településrendszer itt még jól megfigyelhető, de népi építésze, mezőgazdasági üzem módja és szellemi néprajza is sok kutató figyelmét felkeltette

Írta: Béres Sándor-Kürtössy Péter

2012. április 01. vasárnap, 10:20 - Módosítás: 2012. április 03. kedd, 08:23

már. Szolokma, Etéd, Énlaka és Székelypálfalva érintésével, a Küsmöd és a Gagy vizén átkelve érkeztek meg Farkaslakára, ahol Fancsali Ibolya biztosított a csaptnak szép szállást és kifogástalan ellátást.



Farkaslaka a Felső-Nyikómente legjelentősebb községe. Lakói római katolikus székelyek. A népi hagyomány így magyarázza a település nevét: *„A falutól északra, a mai Barta Péter lakása közelében volt egy kis vízimalom. A vízimalom körül, de a mai falu körül is erdő volt. Ide a malomba jött egy ember a lovával örölni. Amíg a gazda örölt, a farkasok a lovát megették. Innen kapta a környék a Farkaslakta elnevezést, majd a Farkaslaka név lett belőle.”*

Itt született és itt is nyugszik Ábel megálmodója, a magyar irodalom egyik legjelentősebb alakja, Tamási Áron, akiről Féja Géza írta, hogy *„Tamási a székely nép természetes költészetét, ezt a csodálatos bimbózást virágoztatta ki, a nép magatartásából pedig hősöket teremtett. De magával hozta népének magasabbrendű emberi igényét is.”*

Másnap reggel lovasaink a megváltoztatott tervek szerint **Homoródfürdő** felé indultak, ahol barátjuk, Szőcs Elek huszár főhadnagy fogadta őket. Panziója, mely csodálatos helyen, ősfenyőkkel körülölelt havas tetőn található, kényelmes pihenőt nyújtott lovaknak és lovasoknak egyaránt.

Az üdülőttelepéről és borvízforrásairól nevezetes Homoródfürdő a Homoródi-fennsík felszínébe bevágódó, fenyves koszorúzza Nagy-Homoród és a Fürdő-patak völgyében fekszik, 740-760 méteres magasságban. Oltba ömlő folyójának (ahonnan a település is elnevezését vette) neve a homoró~homorú (folyómeder) közszó d- képzős származéka. A hagyomány természetesen másképp tudja: a „*hamarad*” szóból származtatja, mivel az hamar árad, vagy hamar vizet ad. Homoródfürdőt magyarok lakják, Keresztelő Szent János tiszteletére szentelt kápolnáját 1765-ben Lázár János erzsébetvárosi örmény katolikus építtette hálából, mert itt

meggyógyult.

Március 25-én reggel házigazdájuk, Szócs Elek vezetésével a 895 méter magasan fekvő **Tolvajos-hágón**

szeltek át a Hargitát. Többnyire a műút mellett, gyönyörű környezetben, havas és vízmosásos helyeken keresztül, gázlókon is átkelve ereszkedtek le a Csíki-medencébe. E területet egykor teljesen erdő borította, régi neve

Nagyerdő

volt. Ma ligetes-kaszáló terület, melynek szélét mindenütt sűrű erdő határolja.

E vidék arról nevezetes, hogy 1567-ben itt, a Tolvajos-tetőn túli *Jobbágyoké-teteje* nevezetű helyen verték szét a székelyek a gyergyóalfalvi István pap vezetésével pütkösd szombatján János Zsigmond seregét, és védték meg katolikus egyházukat a Csíki- és a Gyergyói-medencében. Ennek a csatának, ennek a győzelemnek az emlékére tartják meg azóta is minden évben a csíksomlyói búcsút. A csata kimenetelével kapcsolatban Boldizsár Dénes leírja, hogy a hagyomány szerint a férfiak a Tolvajos-tetőig az út két oldalán a fenyőfákat megfűrészelték úgy, hogy a jobb oldalon állók balra, a baloldalon állók jobbra dőljenek. Az erdőben a fejszés emberek elrejtőztek, s várták, hogy a harc kezdetét vegye a kőszikla alatt, a mostani itatóvályúnál. János Zsigmond bandériuma, mivel az úton semmi gyanúsat nem észlelt, nyugodtan haladt. A harc a vályúnál kezdődött meg, a fejszések odarohantak a megfűrészelt fákhöz, s néhány csapással az előre futó bandériumra döntötték. Az ágak közé szorultakat fejszecsapásokkal végezték ki, úgy, hogy az ellenből alig maradt valaki hírmondónak.

Az expedíció serpentineken leereszkedve érkezett meg az egykori **Csíkszékbe**, ahol a megyeközpont, Csíkszereda udvarhelyi bejáratánál a

Csíkszéki Mátyás Huszáregyesület

tagjai fogadták őket; együtt lovagoltak be a városba, majd vezették el következő szálláshelyükre, Csíksomlyóba. Itt Gergely István atya vendégei voltak, s a Fodor-házban kaptak helyet. A ház a Sárlos Boldogasszony tiszteletére szentelt kegytemplom közvetlen közelében található, a Fodor család ősi kúriája. A kommunizmus éveiben tönkrement épületet 2003-ban adományozta a Fodor család a

Csibész Alapítványnak

. A kétszintes épület ma ifjúsági szállóként működik.

Eurázsia Történelmi Lovasút IV.

Írta: Béres Sándor-Kürtössy Péter

2012. április 01. vasárnap, 10:20 - Módosítás: 2012. április 03. kedd, 08:23



<http://szekelyhon.ro/videos/view/1426/hefezer-kilometer-laban.html>